

Lausunto vuoden 2017 rautateiden henkilöliikenteen osto- ja velvoiteliikenteestä liikenne- ja viestintäministeriöön

177/00.04.00/2016

KHAL 05.09.2016 § 182

Kaupunginsihteeri:

Liikenne- ja viestintäministeriö on lähettänyt 16.8.2016 lausuntopyynnön (LVM/1437/08/2016) vuoden 2017 osto- ja velvoiteliikenteestä. LVM pyytää osto- ja velvoiteliikenteen ensi vuoden suunnitelua varten näkemyksiä alueemme liikkumistarpeista sekä osto- ja velvoiteliikenteen vuoroista ja aikatauluista. Erityisesti pyydetään tuomaan esille millaisia vaikutuksia junavuoroilla on talouteen, työssäkäyntiin, opiskeluun ja yritystoimintaan, sekä muuhun liikennealan elinkeinotoimintaan.

Suomen rautateillä harjoitetaan tällä hetkellä henkilöliikennettä kolmella eri tavalla järjestettynä. Näitä ovat julkisen palvelun veloitteen alainen liikenne, VR-Yhtymä Oy:n markkinaehtoinen liikenne sekä valtion tukema ostoliikenne. VR-Yhtymä Oy:lle on myönnetty yksinoikeus henkilöliikenteen harjoittamiseen Suomen rautateillä LVM:n sekä VR:n välisellä yksinoikeussopimuksella. Yksinoikeussopimuksen nojalla VR harjoittaa markkinaehtoista henkilöliikennettä liiketaloudellisin perustein, jolloin se vastaa itsenäisesti vuorotarjonnasta ja liikenteen aikatauluista.

Yksinoikeutensa vastineeksi VR harjoittaa julkisen palvelun veloitteen alaista liikennettä yhteensä 20 miljoonalla eurolla vuosittain. Tämän lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö hankkii yhtiöltä henkilöliikennepalveluja 30 miljoonalla eurolla vuosittain. Sekä velvoite- että ostoliikenteen vuorot ja aikataulut VR suunnittelee yhteistyössä LVM:n kanssa. Osto- ja velvoiteliikenteellä pyritään täydentämään vuorotarjontaa ja mahdollistamaan liikenne sellaisilla yhteysväleillä, jonne sitä ei markkinaehtoisesti synny. Tällä pyritään kulloinkin käytössä olevilla resursseilla mahdollisimman suureen yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen tukemalla laajaa joukkoa kansalaisia heidän liikkumistarpeissaan.

LVM suunnittelee osto- ja velvoiteliikenteen mukaisten aikataulujen uudelleentarkastelua vuodelle 2017. Voimassa olevan velvoiteliikennettä koskevan päätöksen mukaan nykyinen velvoiteliikenne päättyy 10.12.2016. Ostoliikennesopimus on voimassa 31.12.2018 saakka, mutta myös sitä tarkastellaan samassa yhteydessä.

P-K maakuntahallitus on antanut lausunnon 30.8.2016 § 117. Lausunnossa se toteaa muun muassa seuraavaa:

"Junaliikenne on välttämätöntä Pielisen Karjalan yleiselle saavutettavuudelle, asiointiliikenteelle, oppilaitoksille ja matkailuelinkeinolle. Matkustajia Joensuun ja Lieksan välillä on ollut vuosittain 45 000, ja

Lieksan ja Nurmeksen välillä 20 000. Bussiliikenteen palvelutason heikkeneminen on tuonut kasvavaa matkustuspainetta juniin. Uusien asukkaiden ja työntekijöiden saamisessa haja-asutusalueille on jo tällä hetkellä suuria haasteita. Pääkaupunkiseudulle suuntautuvan junayhteyden puuttuminen hankaloittaisi rekrytointeja entisestään.

Nurmeksessa sijaitsevan Bomban karjalaiskylän uuden omistajan toimesta on aloitettu mittavat uusinvestoinnit matkailukeskuksen vetovoiman lisäämiseksi. Kolin matkailukeskus ja kansallispuisto, kasvava Pielisen matkustajalaivaliikenne ja talvinen jäätie nivoutuvat rakenteellisesti saumattomasti henkilöraide liikenteeseen. Pielisen järvioltaan matkailuelinkeino ja tapahtumat tulee nähdä kokonaisuutena, jolle junaliikenteen jatkuvuus Lieksaan ja Nurmekseen on ehto.

Maakuntahallitus esittää muun muassa seuraavia toimenpiteitä:

- "- Osto- ja velvoiteliikenteiden jatkuvuus nykyisillä vähäliikenteisillä rataosuuksilla on varmistettava VR:n liikennöimänä kilpailun avautumiseen saakka mahdollisimman pitkäjänteisin ratkaisuin. Jatkuva epätietoisuus junayhteyksistä laskee kiinnostusta junamatkustamiseen sekä vaikuttaa ihmisten ja yritysten päätöksiin.
- Henkilöraide liikenteen kilpailun avaamista on tarkoituksenmukaisinta kokeilla ensin siellä, missä matkustajavolyymit ovat suurimmat ja uusien junaoperaattorien kiinnostus näin todennäköisintä. Hyvä pilotointikohde olisi pääkaupunkiseudun lähiliikenne.
- Joensuu–Lieksa–Nurmes-liikenne (vuorojen määrä, kapasiteetti ja aikataulut) on pidettävä jatkossakin vähintään nykyisen palvelutason mukaisena. Lipunmyyntiautomaattien toimivuus on varmistettava, sillä automateissa on ollut paljon häiriöitä.
- Laadukas pitkämatkainen junaliikenne tarjoaa mahdollisuuden muille liikenneyrityksille (linja-autot ja taksit) järjestää seudullista ja paikallista liityntäliikennettä."

Maakuntahallituksen lausunto on hyvä ja kattava. Siinä tuodaan laajasti esille myös Joensuu-Varkaus-Pieksämäki välisen junaliikenteen palvelutason riittämättömyys, Pieksämäen hyvien junajatkoyhteyksien heikko käytettävyys Pohjois-Karjalan matkustajille ja tämän junayhteyden erittäin tärkeä merkitys koko maan poikittaisliikenteelle.

Pohjois-Karjalan maakuntahallituksen lausunto 30.8.2016 on kokonaisuudessaan oheisaineistona.

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus päättää yhtyä Pohjois-Karjalan maakuntahallituksen 30.8.2016 antamaan lausuntoon.

Kaupunginhallitus: Ehdotus hyväksyttiin.

Allekirjoittamattomasta ja tarkistamattomasta pöytäkirjasta tehdyn otteen oikeaksi todistaa:

Nurmeksessa 6.9.2016

vs. arkistosihteeri

Elisa Ryhänen

MUUTOKSENHAKUKIELTO
Oikaisuvaatimus/Kunnallisvalitus

Muutoksenhaku- kielto ja sen peruste	Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta Muu peruste, mikä Kyseessä on lausunto
---	---

Liitetään otteeseen/päätökseen